

L'armilla de Sant Jaume

La Mercè havia acabat de llegir un tros més d'un llibre sobre el *Camí de Sant Jaume* que li havia regalat el seu germà, amb motiu dels seus 57 anys. En el llibre hi havia un capítol dedicat a llegendes sobre la figura de l'apòstol i altres personatges relacionats. Les llegendes sempre l'havien atret pel caràcter fantàstic, irreal però meravellós que porten implícit. Acabada la lectura del passatge on Sant Ermengol, bisbe, sant i constructor de ponts, havia tingut el desgraciat accident en caure des de la bastida des d'on revisava les obres de la construcció del pont de Bar sobre el Segre per a facilitar el trànsit de pelegrins, la Mercè s'havia estirat al sofà. Amb el llibre entre les mans, imaginava el cos del desafortunat bisbe de la Seu, baixant, inert, empès aigües avall pel corrent del riu Segre. Quina llàstima que ningú no l'hagués pogut salvar de morir ofegat. La noia es va quedar dormida lluint un beatífic somriure als llavis.

A la ciutat de Balaguer, a finals d'un juliol extremament calorós, amb motiu de la celebració de la imminent festivitat de Sant Jaume, es podia triar entre un munt d'actes de diferent caire entorn de la figura de l'apòstol. S'havien programat conferències, exposicions fotogràfiques, la inauguració d'un fantàstic alberg de pelegrins ubicat a la casa natal de Teresa Pàmies, tallers infantils de fanalets, caminades, sardanes... La ciutat bullia de gent i de calor i els balaguerins aprofitaven el final de la tarda d'aquell dilluns per passejar pels dos marges del riu Segre, uns per damunt de l'acurada gespa arran d'aigua, altres dalt dels carrers paral·lels al riu, recolzats a les baranes. Hi havia, però, un tema de conversa gairebé monogràfic: el robatori de la imatge de Sant Jaume que, tot just feia un any, es trobava presidint una cantonada a la placeta dedicada a l'apòstol, al bell mig del nucli antic. Feia un parell de dies que un o diversos brètols havien trencat els vidres de la fornícula i s'havien endut la petita imatge del sant. Aquest,

doncs, era el principal tema que, tot passejant riu amunt, riu avall, els balaguerins anaven comentant, mentre els visitants, turistes i passavolants parlaven de la considerable amplada del Segre i els seus entorns tan ben cuidats, al seu pas per Balaguer. Una parella de joves, com tantes d'altres, passejava el gos arran del riu i, de tant en tant, li anaven tirant una peça de plàstic perquè el gos l'anés a buscar, cosa que l'animal feia amb entusiasme i sense treva. La gent, recolzada a les baranes, contemplava l'espectacle fent comentaris de tot tipus. Uns discutien de si el gos era un exemplar de Llaurador o bé era un Golden Retriever. Altres opinaven que això de tirar coses a l'animal perquè les anés a buscar, era fer-lo patir. Els més menuts i els més grans no opinaven, tan sols somreien contemplant aquell espectacle gratuït. De sobte, alguna cosa dintre l'aigua va atraure l'atenció del gos, que va deixar de banda el joc d'anar a buscar i tornar la peça de plàstic. L'animal es va atansar a tocar de l'aigua, bordant inquiet mentre, alternativament, dirigia la mirada als seus amos i a allò que només ell veia al mig del riu. Això va provocar que, tant els seus amos com la resta de gent que s'aplegava a les rodalies del riu també compartissin la inquietud del gos i escrutessin el curs de l'aigua per si hi veien quelcom. La veu va començar a córrer per tota la ciutat. Les botigues es buidaren de compradors. Els balladors de sardanes abandonaren la Plaça del Mercadal corrent cap al riu i deixant la cobla tocant. En els bars i restaurants, només hi quedaren els cambrers. Per fi, alguns badocs pogueren veure que, efectivament, alguna cosa emergia de l'aigua i se submergia, alternativament. Un noiet feia estona que havia trucat a la policia local per alertar-los. De manera diligent, les forces d'ordre local aparegueren i ja començaven a acostar-se corrents, cap a l'aigua, proveïts d'uns llargs bastons acabats amb ganxo i seguint el sagaç gos que els indicava cap on havien de cercar. Ara ja hi havia mig Balaguer envaint els marges i el pont més proper al lloc dels fets. Allò era una gran festassa inesperada dintre de les festes de Sant Jaume. Un dels policies va semblar que havia pogut "pescar" l'objecte que s'havia

quedat travat, tal vegada amb un roc del llit del riu. Malgrat els equilibris, el policia va acabar caient a dintre l'aigua davant les rialles d'alguns badocs i el patiment d'alguns altres. Uns quants companys del xicot, amb arnesos subjectats amb cordes a un arbre, es van llançar al riu per ajudar el company que no deixava anar per res del món el misteriós objecte flotant. Per fi, en sortir de l'aigua, es va haver d'obrir un passadís enmig de la gentada que volia un lloc preferent per esbrinar la naturalesa de la peça pescada. L'alcalde, que va deixar a mitges un discurs en una sala d'actes, també havia arribat al lloc dels fets i va ser el primer en poder contemplar la petita imatge de Sant Jaume robada dos dies abans i, segurament, llençada al riu per considerar-la mancada de valor, segons el parer dels lladres. Balaguerins, visitants, petits i grans van aplaudir la troballa i rescat de l'apreciada imatge que, curiosament, portava posada una armilla salvavides. En treure-li la salvadora peça, un dels policies va descobrir una petita inscripció a la part interior de l'armilla que deia:

“Posa-te-la, Jaume. Als meus temps, no n'hi havia.

Signat: Ermengol, bisbe de la Seu”.

Des del dia d'aquest insòlit esdeveniment, a la ciutat de Balaguer, cruïlla de camins jacobeus, pels volts de Sant Jaume és costum obrir la petita fornícula de l'apòstol i posar-li una armilla durant els dies que duren els actes en el seu honor (per si de cas).

El lladruc agut d'en Samsó, el pequinès de la Mercè, va posar fi a l'inquietant somni que la noia havia encetat, arran de la lectura del capítol sobre de la llegenda de Sant Ermengol. Va mirar l'hora i va veure que, malgrat el parèntesi al sofà, encara tenia temps de llegir un nou capítol del seu llibre.

MariOna Delsegre